

ЖЫЦЦЁ ПА-ЗА МЕЖАМІ ПЯСОЧНІЦЫ

(Заканчэнне.)

Пачатак на 1-й стар. «СГ».)

— Як жа вы змагаліся з дэпрэсіўным станам?

К: — Ды ніяк. Само мінула. Гэта натуральная з'ява. Вось, напрыклад, і цяпер: восень, цемра, няма настрою, праз што пакутуе муж, якому я ўчыняю разныя. Але гэта пройдзе, калі, вядома, не культываваць у сабе прагу пакутніцтва, як той Том Соер, які жадаў памерці пад вокнамі каханай, і яму гэта страшна падабалася. Наўрад ці нашы прабабулі і прадзядулі раздумвалі, якое ў іх цяжкае жыццё. Часу не было. Гэта, хутчэй, праблема сучаснага грамадства, якое сядзіць і займаецца самарэфлексіяй. Займайцеся справай — і не будзе тужлівых роздумаў. Я сабе гэта кажу кожны дзень.

Сяргей: — І мне таксама кажа.

— Гэтак жа ў нашых продкаў былі папулярнымі шматдзетныя сем'і...

К: — У маёй прабабулі было 14 дзяцей. Але я зусім не зайздросчу гэтай няшчаснай жанчыне, якая прахварэла ўсё жыццё і не бачыла нічога, акрамя сваёй хаты ды дзяцей. Пакуль у мяне не нарадзіўся Янік, я думала, што ўсё жыццё прасяджу ў дэкрэце, буду нараджаць, пакуль стане сіл, і ствару ідылію ў асабе дваццаці чалавек сям'і... Але, як ні горка, мы мусім арыентавацца не толькі на свае жаданні, але і на інтарэсы дзяцей, на матэрыяльны бок пытання. Няцяжка нарадзіць, і нават выхаваць няцяжка — цяжка кожнаму дзіцяці даць трывалы задатак на далейшае жыццё. І калі кожны з іх запытае: «Мама, а дзе я буду жыць?» — ты мусіш даць годны адказ.

Сяргей БУРАК: «Не раз бачыў людзей, якія ў самалётах ляталі з немаўлятамі. Галаву яшчэ не трымае, а ўжо падарожнік...»

— Стэрэатыпная роля мужчыны ў сям'і — здабытчык, які раніцай пайшоў, увечары вярнуўся, паглыбіўся ў сябе і адпачывае. У вас, Сяргей, да працы дабаўляецца яшчэ і музыка. Не так шмату часу, здавалася б, застаецца на сям'ю. Цікава, якую ролю адыгрываеце вы ў выхаванні дзяцей?

К: — Лепш я адкажу на гэтае пытанне. Мне вельмі пашанцавала. Не ведаю іншых мужчын, якія б столькі ўвагі надавалі не толькі выхаванню, але і ўзаемаадносінам з дзецьмі. Сяргей прыходзіць з працы — і я смела магу зачыніцца ў пакоі і заняцца сваімі справамі. Ніякага падзелу абавязкаў не існуе. У каго ёсць час — той і гуляе з дзецьмі, мяняе памперсы, гатуе. Як і ў кожнай сям'і, у нас здараюцца канфлікты, але датычна дзяцей папракнучы мужа няма ў чым. Ён проста ўзорны тата.

(«Ён святы!») — чуюцца голас цешчы з іншага пакоя.)

— Калі бацькі — музыканты, можна чакаць, што і дзеці пачнуць захапляцца музыкай...

С: — Будзем спадзявацца.

К: — Музычнай школы ім не абмінуць, але ў межах агульнаэстэтычнага развіцця. Пакуль мне здаецца, што для Стэфаніі музыка вялікага значэння не мае. Чаго не скажаш пра Яна. Яшчэ немаўлём ён чуў мелодыю — і адразу змяняўся ў твары, у паводзінах. Калі схільнасць пацвердзіцца, мы, вядома ж, зробім для яго ўхіл на музычную адукацыю.

Стэфанія ходзіць у тэатральную студию, і кажуць, у яе вельмі добра атрымліваецца.

Так ці іначай, яны самі вырашаць, што ім трэба. Дзеці не такія дурныя, як некаторыя думваюць.

— Дарэчы, бачыла адзін фотасэт з удзелам Стэфаніі...

К: — Яе вельмі любяць фатографы. Калі прыходзіш на здымкі з дзіцем, думаеш, будзе замінаць, а потым ты стаіш недзе ўбаку, а здымаюць яго. Калі такое здарылася ўпершыню, я непакоілася: «Ай, Божачкі, Стэфачка бедненькая будзе плакаць, баяцца». А Стэфачка дала мне фору. Я была вельмі ўражана, калі ёй казалі: «Складзі вось так ручкі, сядзь вось так...» — і яна слухалася. Каб жа так было дома!..

— Кацярына, вы беларускамоўная. Цікава, якое значэнне надаеце мове ў выхаванні дзяцей?

К: — Гэтае пытанне балючае. Я хацела выхаваць дзяцей у межах білінгвізму, аддаць Стэфачку ў беларускамоўны садок ці хоць бы групу. У нашым раёне знайшоўся толькі адзін садок з адной такой групай. І там мне казалі: «Ну, у нас інюгда дзеці учат беларускія словы... Если вы выступите инициатором и уговорите родителей, мы вам устроим белорусскоязычную группу». Зразумела, у той час, калі не было такой «канцэнтрацыі» беларускамоўных людзей, мне гэта было не па сілах. І ўзнікла праблема: ці маё дзіця будзе парываць, ці мы пераходзім на рускую мову. Зараз мне збольша-

«Так ці іначай, яны самі вырашаць, што ім трэба. Дзеці не такія дурныя, як некаторыя думваюць».

Калі не ленавацца і не баяцца, з маленькімі дзецьмі можна перанесціся нават у Сярэднявечча.

яшчэ раз рашыцца вельмі цяжка.

— Калі пастаянна разам — не стамляецца?

К: — Не. І я зусім не крыўлю душой: калі іду куды-небудзь адна, пастаянна думаю: «А як там мае дзеці?». І мне заўсёды падаецца, што яны сядзяць ды плачуць: «Дзе наша мама?». Здарэецца раз на паўгода, калі з маленькімі застаецца мая мама, а мы з мужам ідзем адрывацца... Але я, відаць, не зусім люблю рабіць гэта ў той ступені, як прынята цяпер. І ніколі не любіла.

— Значыць, у вас схільнасць да сямейнага жыцця?..

К: — Проста не люблю забавы, папулярныя ў сучаснай моладзі. Напрыклад, ніколі ў жыцці не хадзіла на дыскатэку. Мне гэта нецікава. Я магу схадзіць на выставу, у музей, зноў жа наведаць фестываль — усё гэта магчыма рабіць з дзецьмі. Разам мы былі на канцэртах, а адзін я нават вяла з дзіцем на руках. Адыграць канцэрт за два тыдні перад родамі — гэта я таксама магу.

— Сама экстрэмальная сітуацыя, якая здарылася ў вас разам з дзецьмі...

К: — Якраз падарожжа ў Мір. Мне вельмі хацелася трапіць на гістарычны фестываль, «выгуляць» новую сукенку, і я сказала: «Усё, муж, мы едзем». З малой Стэфкай на руках падаліся на аўтавакзал. Квіткай на аўтобус ужо не было, узялі на рэйс праз пару гадзін. Спёка. Аўтобус зламаўся, нас не хочучь везці далей — але давезлі. Стэфка крычыць. Пайшлі з ёй у кавярню, каб накарміць супам. Потым дачка ўдарылася галавой. Пасля мы сталі шукаць, як з'ехаць з гэтага Міра, бо значаваць не рашыліся — удзельнікі жылі ў рэаліях XIII стагоддзя, без усякіх там тэхналогій і памперсаў. Там, дарэчы, Стэфка ад іх і адвучылася.

Але і тут усё квіткі раскуплены. На нейкай папутцы, з кучай народу, седзяць адно ў аднаго на галовах, мы даехалі да электрычкі ў Стоўбцах. Потым, на электрычцы, дабраліся дадому — апоўначы...

— Пасля такога, пэўна, ужо нікуды не хацелася выязджаць.

К: — Як сказаў мой муж, «Каця, у цябе шыла ў адным месцы, прычым скіраванае ў бок навакольных». Так што я не толькі сябе пастаянна кудысьці ганяю, але і іншых.

— А вам з такой актыўнай жонкай цяжка не бывае?

С: — Заўжды. Дужа цяжка. Каця ставіць для сябе высокую планку і для астатніх не нізкую, тым больш для мяне. І я пастаянна «касячу». І няспынна ідзе праца над памылкамі.

— З першага погляду на вашу сям'ю можна сказаць, што Кацярына — лідар...

С: — Так! «Стары падабцаснік схапіўся за сэрца, але строгі погляд жонкі прымусіў яго пражыць яшчэ 20 гадоў» (смяюцца).

Кацярына Ваданосава часам паказвае тэхналогію кнігстварэння таго стагоддзя, якому прысвечаны фестываль.

«Займайцеся справай — і не будзе тужлівых роздумаў. Я сабе гэта кажу кожны дзень».

К: — Я кажу яму: «Давай, муж, будзь лідарам!». А ён адказвае: «Сям'я — справа сумесная». Сяргей у сваім юнацтве шмат у што нагуляўся. У тое, чаго мне не хапіла. Таму цяпер яму часта хочацца пасядзець спакойна, паглядзець кіношку, а я прачынаюся кожны ранак і думаю: «Так. Жыццё мінае. Трэба зрабіць тое, тое і тое. А то хутка нічога ўжо не зраблю!». Вядома, я бачу, што яго гэта напружвае. Але з кім ажаніўся...

С: — Чаму ж. Я не ў прэтэнзіі.

К: — Бачыце — поўная сямейная ідылія.

— Са з'яўленнем дзяцей ці з'явіліся ў вас сяброўкі — маладыя мамы?

К: — Зацыклівацца на прыгатаванні супу і распавядаць штодзень у адной і той жа пясочніцы адны і тыя ж рэчы... Мяне гэта стамляе. Не тое, каб я пазбягала жанчын, якім гэта цікава, але сама такой зрабіцца не хачу. Пры гэтым лічу: калі чалавек знаходзіць у гэтым шчасце — цудоўна! Але кожнаму сваё.

— Якая на сёння геаграфія сямейных падарожжаў?

К: — Па ўсёй Беларусі, пара разоў — Літва. Але гэта, вядома ж, не канец.

С: — Да трох гадоў чалавек успрымае столькі ж інфармацыі, колькі пасля цягам усяго жыцця. У Заходняй Еўропе я часта бачыў людзей, якія ў самалётах ляталі з немаўлятамі. Галаву яшчэ не трымае, а ўжо падарожнік.

К: — Можа падацца, што мы зусім вар'яты, цягнем дзяцей, куды не трэба. Безумоўна, калі ў мамы з татам ёсць галава на плячах, яны не возьмуць малаго ў холад, у дождж, мароз... Але калі вы не баіцеся ўласных дзяцей, то і падарожжа з імі — не страшнае. Напрыклад, летась, калі Яну было ўсяго тры месяцы, мы ездзілі на чарговы гістарычны фестываль — і нічога. Дзеці вельмі ўражлівыя і пазітыўна ўспрымаюць свет. Не трэба думаць, што ім дастаткова ўласнай вуліцы і адной пясочніцы. Чым больш вы ім пакажаце, тым больш удзячныя яны будуць пасля.

Гутарыла Наста ГРЫШЧУК.

